

УДК 658.7

ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ СТАНУ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ В ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ

Новікова Тетяна Вікторівна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту та бізнесу Харківського навчально-наукового інституту Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи» tanyavityanov@mail.ru

Мельникова Катерина Валеріївна, к.е.н., доцент кафедри економіки, управління підприємствами та логістики Харківського національного економічного університету ім. С.Кузнеця Melnikova-kv@yahoo.com

Логістичний підхід до управління сучасними підприємствами доводить взаємозв'язок матеріальних і фінансових потоків в процесі здійснення бізнес-діяльності підприємств.

Оптимізація руху матеріальних потоків в логістичних системах багато в чому досягається за рахунок поліпшення їх обслуговування фінансовими потоками [1].

Основною метою оптимізації руху фінансових потоків в логістиці є забезпечення руху матеріальних, інформаційних потоків та потоків послуг фінансовими ресурсами в необхідних обсягах, в потрібні терміни з використанням найбільш ефективних джерел фінансування [2].

Для кожної логістичної системи в різних умовах господарювання застосовуються різні способи акумуляції фінансових ресурсів. Залежить це, перш за все від масштабів підприємства, структури власного капіталу, стадії життєвого циклу підприємства, обсягів продажів, рівня конкуренції тощо.

Для управління фінансовими потоками необхідно проводити моніторинг таких найбільш значущих фінансових коефіцієнтів: тенденція зміни виручки, відносний валовий дохід, середній період погашення дебіторської заборгованості, оборотність товарно-матеріальних запасів, коефіцієнт швидкої ліквідності.

Показник тенденція зміни виручки є найбільш важливим, тому що є індикатором благополуччя підприємства. У разі якщо виручка нижче планових значень, то це означає потенційну неможливість покрити операційні витрати, що незабаром може привести до втрати платоспроможності підприємства.

На зміну обсягів виручки від реалізації товарів, робіт і послуг можуть впливати наступні фактори: збільшення конкуренції; поява нових товарів-замінників; погіршення якості товарів і послуг; неефективна маркетингова політика; неефективне ціноутворення; погіршення іміджу компанії; низька платоспроможність покупців; економічна криза тощо.

У разі негативної зміни виручки, менеджмент підприємства повинен вжити заходів щодо оптимізації обсягів продажів і виходу з ситуації, що склалася.

Показник відносного валового доходу найбільшою мірою характеризує найбільш динамічну характеристику бізнесу-собівартість проданих товарів та послуг. Він розраховується в цілому для підприємства і для кожного виду продукції або послуги. Це дає можливість зробити порівняльний аналіз прибутковості в складі портфеля продукції або послуги підприємства. Спостерігаючи зменшення даного показника, менеджмент підприємства повинен усвідомлювати, що це є наслідком зростаючих витрат або зниження продуктивності.

Для зменшення собівартості проданих товарів чи послуг необхідно, перш за все, проаналізувати структуру витрат по кожному виду продукції, переглянути рівні витрат, оцінити шляхи їх зниження та надати такі рекомендації.

В якості наступного показника моніторингу слід використовувати показник обігу дебіторської заборгованості, наприклад, у вигляді середнього терміну погашення дебіторської заборгованості. Термін погашення дебіторської заборгованості цей показник характеризує наскільки швидко дебіторська заборгованість перетворюється в гроші. Чим менше середній період погашення дебіторської заборгованості, тим краще. До типових причин високого періоду

погашення дебіторської заборгованості слід віднести погане управління дебіторською заборгованістю, повільні продажі, що призводять до високого кредитного ризику, а також продажу новим раніше невідомим клієнтам.

Наступним фактором, який заморожує фінансові ресурси підприємства в короткостроковій перспективі, є невміле управління товарно-матеріальними запасами. Відповідно до цього в систему моніторингу логістичної системи вводиться показник оборотності товарно-матеріальних запасів, який може бути розрахований на різному часовому базисі, починаючи від кварталу і закінчуючи роком. Основні причини низького обігу товарно-матеріальних запасів слід шукати в занадто великій обсязі наявних запасів, надмірно високою номенклатурі товару, зайвому запасі сировини.

Ще один показник необхідний для моніторингу це показник ліквідності. Для характеристики ліквідності може бути використаний як коефіцієнт загальної ліквідності, так і коефіцієнт швидкої ліквідності.

Погіршення ліквідності підприємства це ранній симптом можливого банкрутства. Крім того, банки це сприймають як втрату надійності клієнта і можуть припинити кредитування.

Для поліпшення ліквідності підприємства необхідне збільшення коштів за рахунок: продажу надлишкових запасів, обладнання та активів; перегляд термінів і умов кредитів і позик, зменшення кредиторської заборгованості.

Таким чином в процесі управління фінансовими ресурсами в логістичних системах необхідно проводити постійний моніторинг показників стану фінансових потоків та приймати компромісне рішення між ефективним управлінням дебіторською заборгованістю і товарно-матеріальними запасами з одного боку, і ліквідністю підприємства з іншого.

Список літератури: 1. Кузменко Ю.Г., Варганова М.И. О внедрении принципов финансовой логистики в деятельность современных российских предприятий / Ю.Г. Куз- менко, М.И. Варганова // Проблемы современной экономики. – СПб., 2015. – № 1 (53). – С. 190–193. 2. Логістика : навч. посіб. / під заг. ред. О. М. Ястремської. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 304 с.